

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานสถิติแห่งชาติได้มีการสำรวจเกี่ยวกับอนามัยและสวัสดิการของประชากร เมื่อปี พ.ศ.2534 แล้วพบว่ามีคนพิการทั่วประเทศ จำนวน 1,057,000 คน หรือร้อยละ 1.8 ของประชากรทั่วประเทศมีอัตราคนพิการทางการมองเห็น 2.50 คนต่อประชากร 1,000 คน (ขนิษฐา เทวินทรภักดี, 2539) ต่อมาในปี พ.ศ. 2539 (นับถึงเดือนเมษายน 2539) กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมี นายแพทย์ สุวิทย์ วิบุลย์ผลประเสริฐ และคณะได้สำรวจคนพิการตามหลักทางการแพทย์พบว่าคนพิการทั่วไปจะมีมากถึง ร้อยละ 8.1 ของประชากรไทยทั้งหมด 60 ล้านคน คิดเป็นจำนวนคนพิการทั้งหมดประมาณ 4,860,000 คน (พูนพิศ อมาตยกุล, 2539) นอกจากนี้แล้ว สำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการได้รวบรวมสถิติข้อมูลคนพิการ ทั่วประเทศที่จดทะเบียน วันที่ 30 เมษายน 2542 มีจำนวนทั้งสิ้น 207,608 คน มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 12,046 คน และในจำนวนนี้มีคนพิการทางการมองเห็นทั่วประเทศ จำนวน 22,440 คน มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,391 คน (กรมประชาสงเคราะห์, 2542)

การจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองปัญหาของคนพิการ กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ จัดร่วมกับหน่วยงานอื่นในปีการศึกษา 2542 สถานศึกษาสำหรับคนพิการทั่วประเทศ มีจำนวน 148 แห่ง สามารถรับนักเรียนเข้าเรียนได้ จำนวน 45,473 คน ในจำนวนนี้มีโรงเรียนสอนคนพิการทางการมองเห็น ทั่วประเทศ จำนวน 5 โรงเรียน เป็นโรงเรียนของรัฐบาล 2 โรงเรียน และโรงเรียนของเอกชนจัดร่วมกับรัฐบาล 3 แห่ง รับนักเรียนเข้าเรียนได้ ทั่วประเทศ จำนวน 877 คน สำหรับโรงเรียนสอนคนพิการทางการมองเห็นในกรุงเทพมหานคร นั้นมีเพียง 1 แห่ง มีนักเรียนจำนวน 232 คน (กรมสามัญศึกษา, 2541)

เมื่อเทียบสัดส่วนจำนวนคนพิการทางการมองเห็นกับสถานศึกษาที่ภาครัฐ และภาคเอกชนร่วมกันจัดให้จะเห็นว่ายังไม่เพียงพอกับจำนวนคนพิการทางการมองเห็นดังนั้น จึงมีคนพิการทางการมองเห็นที่ไม่สามารถเข้าเรียนได้อีกเป็นจำนวนมากจะเห็นว่าคนพิการมักเสียเปรียบคนทั่วไปในสังคมเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะมองในแง่ของการประกอบอาชีพ การศึกษา และการดำรงชีวิตประจำวันในสังคมทั่วไป (ขนิษฐา เทวินทรภักดี, 2539) ซึ่งคนพิการทางการมองเห็น

นั้นมีได้ หมายความว่า จะมีความพิการด้านอื่นด้วย ถ้าความสามารถที่เหลืออยู่ได้รับการส่งเสริมให้ ถูกวิธี คนพิการทางการมองเห็นก็สามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกับคนปกติ และอาจ ทำได้ดีกว่าคนปกติด้วยซ้ำไปสำหรับงานบางประเภท การศึกษาจึงเป็นโอกาสที่จะช่วยให้คนพิการ ทางการมองเห็นดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างอิสระและไม่เป็นภาระต่อสังคม (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป.)

ดังนั้น รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายของรัฐบาลและแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) และวางแนวทางในการจัดระบบการศึกษาและฝึกอบรม ทรัพยากรมนุษย์ในกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ โดยการเพิ่มบทบาทของรัฐให้เน้นความช่วยเหลือกลุ่มผู้ ด้อยโอกาส เช่น คนพิการหรือทุพพลภาพให้ได้รับการศึกษา การฝึกอาชีพและการทำงาน เพื่อ สามารถพึ่งพาตนเองได้ ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2538 ได้อนุมัติให้ กระทรวงศึกษาธิการ จัดการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและการศึกษานอกระบบโรงเรียน ให้กับ คนพิการได้มีโอกาสเข้ารับบริการด้านการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสม กับสภาพปัญหา ของ กลุ่มเป้าหมาย (กระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป.) ซึ่งนโยบาย ดังกล่าว ได้กำหนดต่อเนื่องไว้ใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ที่ได้มุ่งให้บริการทางการ ศึกษาออกโรงเรียนแก่ประชาชนที่ด้อยโอกาสที่ต้องพัฒนาศักยภาพของตนเองด้วยลักษณะเฉพาะ คนพิการ โดยการจัดระบบสวัสดิการด้านการศึกษาให้กับกลุ่มผู้ด้อยโอกาสให้ทั่วถึง ซึ่งตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสิทธิมนุษยชน และความเสมอภาคของคน ในมาตรา 4 ว่า สักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง นอกจากนี้ในมาตรา 55 บัญญัติว่า เพื่อสิทธิของคนพิการพึงจะได้รับความ ช่วยเหลือจากรัฐ บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็น สาธารณะและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐและในมาตรา 80 วรรคสอง บัญญัติว่ารัฐต้องสงเคราะห์คน ชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีพึ่งตนเองได้ และ จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 2 ว่าด้วยเรื่อง สิทธิและหน้าที่ทางการ ศึกษา โดยสรุปได้ว่า บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปีอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย บุคคลผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งผู้มีความ ต้องการเป็นพิเศษมีสิทธิและ โอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษซึ่งสอดคล้องกับผลการ ประชุมคณะกรรมการกำหนดนโยบายและ แผนการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ได้นำรูปแบบ การจัดการศึกษาพิเศษสำหรับคนพิการเป็นมาตรฐานการศึกษาต่อเนื่อง 12 ปี (แนวหน้า 17 สิงหาคม 2541) และในปี พ.ศ. 2542 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เป็นปีการศึกษาเพื่อคนพิการ

ดังนั้น " คนพิการทุกคนที่อยากเรียน ต้องได้เรียน" (คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาเพื่อคนพิการ, 2542)

นอกจากนี้ ได้มีพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมได้ประกาศกฎกระทรวง ว่าด้วยการจ้างงานคนพิการที่กำหนดให้สถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 200 คนขึ้นไปต้องจ้างคนพิการเข้าทำงาน 1 คน ถ้ามีเศษเกิน 100 คนขึ้นไปต้องจ้างเพิ่มขึ้นอีก 1 คน กรณีเจ้าของสถานประกอบการไม่ประสงค์จะรับคนพิการเข้าทำงานตามสัดส่วนที่กำหนดขอส่งเงินเข้ากองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนสำหรับจ่ายเกี่ยวกับการดำเนินงาน และสงเคราะห์คนพิการทางการแพทย์ ทางการศึกษา ทางสังคมได้ นอกจากนี้ มีสิทธินำเงินค่าจ้างที่จ่ายให้แก่คนพิการมาหักค่าใช้จ่ายตามประมวลรัษฎากรได้ ซึ่งสถานประกอบการดังกล่าวระบุคุณวุฒิทางการศึกษาสายสามัญคนพิการที่เข้าทำงานถึงแม้คนพิการจะมีความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพ โดยที่บางคนได้รับการฝึกฝนจากครอบครัวที่มีกิจการ องค์กร มูลนิธิภาคเอกชนมาเป็นอย่างดีก็ไม่สามารถเข้าทำงานกับสถานประกอบการได้ ส่วนมากคนพิการเหล่านี้เป็นผู้มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปซึ่งพ้นการศึกษาภาคบังคับและอยู่ในวัยผู้ใหญ่ จึงไม่สามารถเข้ารับการศึกษาระบบโรงเรียนได้ เพราะการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานครเป็นการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน สำหรับผู้ที่มีอายุตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับทั้งสิ้น ซึ่งอาจไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ฉะนั้นการศึกษา นอกโรงเรียน จึงเป็นวิธีการเรียนที่เหมาะสมกับคนพิการที่ขาดโอกาสทางการศึกษา

กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้เริ่มจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับคนพิการขึ้นอย่างจริงจังในปี พ.ศ. 2537 ได้เริ่มโครงการทดลองเพื่อพัฒนารูปแบบและหาแนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับคนพิการทางการมองเห็นเป็นอันดับแรก (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2538) เพราะความสามารถด้านการเรียนรู้เหมือนคนปกติเพียงแต่ปรับวิธีการ เนื่องจากขาดประสาทสัมผัสทางสายตาซึ่งการทดลองจัดการศึกษาในระยะแรกจัดโดยวิธีเรียนด้วยตนเองแต่ไม่แพร่หลายเพราะเมื่อนักศึกษาลงทะเบียนเรียนแล้วศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากตำราสื่อต่าง ๆ และมาสอบปลายภาคเท่านั้น ภาคเรียนใดทำกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จึงจะมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาด้วยกันและอาจารย์ประจำกลุ่ม สำหรับวิธีเรียนแบบชั้นเรียน นักศึกษาต้องเข้าชั้นเรียนเป็นประจำทุกวันจึงไม่มีคนพิการทางการมองเห็นเรียน เพราะส่วนใหญ่มีข้อจำกัดไม่สามารถเดินทางได้สะดวก ดังนั้นวิธีเรียนทางไกลจึงเป็นวิธีที่เหมาะสมกับคนพิการทางการมองเห็น เพราะการ

เรียนรู้ส่วนใหญ่เกิดจากตัวผู้เรียนเองในลักษณะผสมผสานบูรณาการโดยให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน วิธีการยืดหยุ่นสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองได้จากสื่อ ร่วมพบกลุ่มเป็นการฝึกทักษะการเรียนรู้ วิเคราะห์ปัญหา สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อประกอบการตัดสินใจ หาทางเลือกปฏิบัติให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตของแต่ละบุคคลได้

การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น จากเอกสารสิ่งพิมพ์ รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับคนพิการ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2541) พบปัญหาหลายประการ เช่น หลักสูตรยังคงใช้ร่วมกับคนปกติ ขาดแคลนบุคลากรที่มีประสิทธิภาพในการจัดกระบวนการเรียนรู้ จากการสัมภาษณ์นายคำดี สารวิทย์ นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2541 กล่าวว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ นอกจากนี้ สื่อการเรียนรู้อย่างตอบสนองไม่เพียงพอ กระบวนการเรียนรู้ที่ได้รับประโยชน์สูงสุดในปัจจุบันเกิดจากแถบเสียงของแต่ละหมวดวิชา และจากคำให้สัมภาษณ์ของนางสาวมาลินี แม้นสงวน เลขานุการ โครงการทดลองเพื่อพัฒนารูปแบบและหาแนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญสำหรับคนพิการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2541 กล่าวว่า วิธีการวัดผลและประเมินผล ต้องมีการพัฒนาปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพความพิการทางการมองเห็น โดยระยะแรกแต่งตั้งบุคลากรจากส่วนกลางอ่านข้อสอบให้นักศึกษาฟังแล้วตอบโดยการโยกนิ้ว เมื่อนักศึกษาเพิ่มมากขึ้น จึงพัฒนาวิธีการอัดแถบเสียงข้อสอบใช้กับเทปคาสเซตแล้วให้นักศึกษาวงรอบข้อที่เลือกตอบในกระดาษคำตอบอักษรเบรลล์ ซึ่งเป็นรูปแบบที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน กระบวนการจัดการศึกษาที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนเร่งจัดการศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานการศึกษาสามารถสนองตอบกลุ่มเป้าหมายคนพิการทางการมองเห็น ผลเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง

นอกจากนี้ ข้อบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามภารกิจที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 2 มาตรา 10 ได้กล่าวถึงสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา ให้ทุกคนมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี กรมการศึกษานอกโรงเรียน จึงเร่งดำเนินการตอบสนองตามรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยการดำเนินงานตามโครงการทดลองเพื่อพัฒนารูปแบบ และหาแนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับคนพิการทางการมองเห็น เมื่อดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวได้ระยะหนึ่งจึงได้ขยายผลสู่ภูมิภาค ซึ่งกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้มีการติดตามผลอยู่ในระดับหนึ่ง พบว่ายังขาดความสมบูรณ์ในเรื่องของวิธีการวิจัยอย่างเป็นระบบ และเนื่องจากนักศึกษาแต่ละระดับมีความแตกต่างกันในเรื่อง

หลักสูตร วิชาที่จัดการเรียนการสอน จึงต้องมีการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่พิการทางการมองเห็น ทั้ง 3 ระดับ นอกจากนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงเจาะลึกเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษา จึงได้เพิ่มบุคคลผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน อาจได้ข้อมูลเบื้องต้นเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล สำหรับคนพิการทางการมองเห็นในกรุงเทพมหานคร จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่พิการทางการมองเห็นที่เรียนหลักสูตรต่างระดับเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยเลือกศึกษากับกลุ่มนักศึกษาต่างระดับ เพราะเมื่อนักศึกษาผ่านการศึกษาระดับใดระดับหนึ่งแล้วจะได้รับการพัฒนาความคิด พัฒนากระบวนการเรียนรู้แล้วเกิดมุมมองที่แตกต่างกันจึงต้องมีการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทั้ง 3 ระดับ ดังกล่าว โดยใช้องค์ประกอบการจัดการกระบวนการจัดการศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่พิการทางการมองเห็นที่เรียนหลักสูตรต่างระดับเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญในกรุงเทพมหานครด้านหลักสูตร ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านนักศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดผล และประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่พิการทางการมองเห็น ที่เรียนหลักสูตรต่างระดับเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญในกรุงเทพมหานครด้านหลักสูตร ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านนักศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดผล และประเมินผล ระหว่างระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาที่พิการทางการมองเห็นที่เรียนหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 118 คน จาก 2 แห่ง คือที่สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย ในเขตจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษา

นอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 2 และที่มูลนิธิส่งเสริมอาชีพคนตาบอดในเขตจัดการศึกษาของ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 3

2. ตัวแปรที่ใช้ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ นักศึกษาที่พิการทางการมองเห็น ระดับประถมศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 118 คน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอก โรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกลในกรุงเทพมหานคร ตามองค์ประกอบการจัดกระบวนการ เรียนรู้ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 6 ด้านต่อไปนี้

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านครูประจำกลุ่ม
3. ด้านนักศึกษา
4. ด้านกระบวนการเรียนรู้
5. ด้านสื่อการเรียนรู้
6. ด้านการวัดผลและประเมินผล

สมมติฐานของการวิจัย

จากผลการวิจัยของเรวัต ผ่องสุวรรณ (2536) เรื่อง ศึกษาความต้องการทางการศึกษา นอกโรงเรียนของคนพิการ ณ ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ใน 6 ด้านคือ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการประเมินผล และด้านการนิเทศติดตามผล พบว่า ความต้องการทางการศึกษานอก โรงเรียนแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามสถานภาพต่าง ๆ และสภาพความพิการ

จากผลการวิจัยของ ปรานีพันธ์ จารุพัฒน์พันธ์ (2540) ได้ศึกษาความคิดเห็นของ บุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล สำหรับคน พิการทางการมองเห็น ผลการวิจัยพบว่า มีความคิดเห็นด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อ การเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลแตกต่างกัน เนื่องจากมีอายุ มีประสบการณ์ใน การทำงาน และตำแหน่งต่างกัน

จากผลการวิจัยที่ได้ศึกษา ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ ไว้ดังนี้ นักศึกษาที่พิการทางการมองเห็นที่เรียนหลักสูตรระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานครมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ด้านหลักสูตร ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านนักศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผลแตกต่างกัน

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ในการวิจัยครั้งนี้ ถือเอาความหมายของคนพิการทางการมองเห็นตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 เป็นความหมายของคนพิการในการวิจัยครั้งนี้
2. ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามที่เป็นแถบเสียงที่ใช้บันทึกข้อความ และกระดาษคำตอบอักษรเบรลล์จากวิธีการวัดผลและประเมินผลของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลนักศึกษาที่พิการทางการมองเห็นได้
3. นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญที่พิการทางการมองเห็น ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนได้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่พิการทางการมองเห็นและเรียนหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ โดยวิธีเรียนทางไกล ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 ของศูนย์การการศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 2 และศูนย์การการศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 3

คนพิการทางการมองเห็น หมายถึง คนที่มีสายตาผิดปกติ ไม่สามารถมองเห็น หรืออาจเห็นเลือนลางไม่ชัดเจน ตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ.2534

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้สึก การรับรู้ ความเข้าใจของนักศึกษาที่พิการทางการมองเห็นที่เรียนหลักสูตรต่างระดับเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนทางไกล ในกรุงเทพมหานคร

วิธีเรียนทางไกล หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้สื่อ วิทยุ และไปรษณีย์ รวมทั้งการพบกลุ่มของผู้เรียนเป็นเครื่องมือให้การศึกษาให้กับประชาชนที่ขาดโอกาสทางการศึกษาทั้งในเมืองและชนบทที่อยู่ห่างไกล ซึ่งการเรียนรู้ส่วนใหญ่เกิดจากตัวผู้เรียนเองในเวลาและ

สถานที่ที่สะดวก โดยอาศัยสื่อหลายประเภท อาทิ ชุติวิทาหรือตำราเรียนเป็นสื่อหลัก รายการวิทยุศึกษาเป็นสื่อเสริม กิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อเสริมความรู้ในลักษณะผสมผสานบูรณาการ

หลักสูตรต่างระดับ หมายถึง หลักสูตร ทั้ง 3 ระดับ คือ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2531 หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 และหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530

กระบวนการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นตามที่นักศึกษา มาพบกลุ่มโดยมุ่งให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์และร่วมกันแก้ปัญหาจากการเรียนด้วยตนเองแล้วไม่เข้าใจโดยมีครูประจำกลุ่มเป็นผู้ประสานงานให้เกิดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้ หมายถึง ตัวกลางที่มาช่วยให้การจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ของคนพิการทางการมองเห็น เกิดการเรียนรู้และพัฒนาให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข

การวัดผลและประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่จะตรวจสอบความรู้ว่ามีความก้าวหน้าในการเรียนรู้อย่างไร ซึ่งต้องอาศัยเครื่องมือต่าง ๆ ที่จะตรวจสอบ เช่น แบบวัดความรู้หรือแบบสัมภาษณ์นักศึกษาศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกลให้เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร

การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ หมายถึง การจัดการศึกษานอกโรงเรียนขั้นพื้นฐานและต่อเนื่องมุ่งพัฒนา กลุ่มเป้าหมายสามารถพัฒนากระบวนการเรียนรู้คิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และรู้จักหาข้อมูลประกอบการคิดการตัดสินใจในการดำรงชีวิตประจำวันทั้งผู้ที่เรียนไม่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้สามารถเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้ที่เรียนไม่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสามารถเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น(ม.3)และผู้ไม่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)

อักษรเบรลล์ หมายถึง สื่อกลางในการสื่อสารโดยการสัมผัสด้วยปลายนิ้วมือใช้กับระบบการเรียนหนังสือสำหรับคนพิการทางการมองเห็น มีวิธีการจัดกลุ่มจุดนูน 6 จุดที่เรียงกันอยู่ในแนวตั้งแถวละ 3 จุด

ข้อจำกัดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่พิการทางการมองเห็นในแนว กว้างไม่ได้ศึกษาเจาะลึกในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อค้นพบในการปรับปรุงและแก้ไข ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกลสำหรับนักศึกษา พิการทางการมองเห็น

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นประกอบการพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ สำหรับนักศึกษาที่พิการทางการมองเห็น ในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านนักศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และ ด้านการวัดผลและประเมินผล
2. เพื่อเป็นแนวทางเบื้องต้นในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการจัดการ ศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล สำหรับนักศึกษาที่พิการทางการมองเห็น ใน กรุงเทพมหานครให้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย